

ט"ו בשבט

כִּי הָאָדָם עֵץ הַשָּׂדֶה / נִתְּנוּ זֵד

<p>כִּי הָאָדָם עֵץ הַשָּׂדֶה. כְּמוֹ הָעֵץ הוּא שׂוֹאֵף לְמַעַלָּה כְּמוֹ הָאָדָם הוּא נִשְׂרָף בְּאֵשׁ. וְאֲנִי לֹא יוֹדֵעַ אֵיפֹה הֵייתִי וְאֵיפֹה אֶהְיֶה. כְּמוֹ עֵץ הַשָּׂדֶה.</p>	<p>כִּי הָאָדָם עֵץ הַשָּׂדֶה. כְּמוֹ הָאָדָם גַּם הָעֵץ צוֹמַח כְּמוֹ הָעֵץ הָאָדָם נִגְדָּע וְאֲנִי לֹא יוֹדֵעַ אֵיפֹה הֵייתִי וְאֵיפֹה אֶהְיֶה. כְּמוֹ עֵץ הַשָּׂדֶה.</p>
<p>כִּי הָאָדָם עֵץ הַשָּׂדֶה כְּמוֹ הָעֵץ הוּא צָמָא לְמִים כְּמוֹ הָאָדָם הוּא נִשְׂאָר צָמָא. וְאֲנִי לֹא יוֹדֵעַ אֵיפֹה הֵייתִי וְאֵיפֹה אֶהְיֶה. כְּמוֹ עֵץ הַשָּׂדֶה.</p>	

משימה

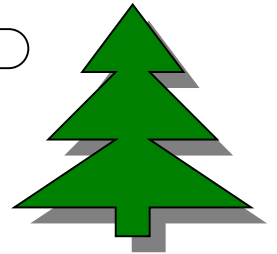
ציינו את המשותף בין העץ לאדם על-פי השיר.

האדם

העץ

A large bracket spans across the writing area. Below it is a scroll-like box with four horizontal lines for writing.

הקשר בין האדם לטבע

ט"ו בשבט מקשר בין האדם לטבע. במקורות מושווה האדם לעץ. האדם מצווה לנטוע בכל גיל ובכל מצב, גם אם הארץ מלאה כל טוב:

אמר להם הקדוש-ברוך-הוא לישראל: אף-על-פי שתמצאו אותה מלאה כל טוב, לא תאמרו: נשב ולא נטע, אלא יהו זהירים בנטיעות... כשם שנכנסתם ומצאתם נטיעות שננטעו אחרים, אף אתם יהיו נוטעים לבניכם, שלא יאמר אדם: אני זקן, כמה שנים אני חי, מה אני עומד ומתנגע לאחרים? מחר אני מת!...

לפיכך לא יבטל אדם מן הנטיעות, אלא, כשם שמצא – עוד יוסיף ונטע, אפלו יהיה זקן. (מדרש תנחומא פרשת קדושים).

לפני כניסתם לארץ כנען ציווה ה' על בני ישראל לנטוע עצים בארץ:
"וכי תבואו אל הארץ ונטעתם כל עץ מאכל" (ויקרא, י"ט).

דיון

מדוע, לדעתכם, ניתן הציווי במקרא? האם יש לקיימו גם כיום?

כָּשֶׁם שִׁיגְעוּ אֲבוֹתַי / מעובד על-פי מדרש "ויקרא רבה"

- מעשה באדריאנוס המלך שהיה עובר בשבילי טבריה. ראה זקן אחד שעומד וחופר חפירות ונוטע נטיעות.
- אמר לו: זקן, זקן! בן כמה אתה היום?
- אמר לו: בן מאה שנה.
- 5 אמר לו: אתה זקן בן מאה שנה, עומד וטורח ונוטע נטיעות – וכי סבור אתה לאכול מהן?!
- אמר לו: אדוני המלך, הריני נוטע. אם אזכה – אוכל מפרות נטיעותי; ואם לאו – כשם שיגעו לי אבותיי, כך אני יגע לבניי.
- אמר לו: בחייד, זקן, אם הנטיעות שלך עושות פרות בימינו, אתה מאכילנו מהם.
- 10 לימים עשו אילנותיו תאנים.
- אמר: הגיעה השעה שאלך אצל המלך.
- מה עשה אותו זקן? נטל סלסלה ומילא אותה בכורות של תאנים יפות ועלה ועמד בשער פלטיין של מלך.
- אמרו לו השוערים: מה עסקך?
- 15 אמר להם: לכנס אצל המלך אני מבקש.
- הכניסוהו אצל המלך. כיוון שנכנס אמר לו: מה עסקך?
- אמר לו: אני הוא אותו זקן שעברת עליי, ואני חופר חפירות ונוטע נטיעות, ואמרת לי: אם הנטיעות הללו עושות פרות בחייד, אתה מאכילנו מהם. והרי זכיתי, והתאנים הללו מפרותיהם הן.
- 20 אותה שעה אמר אדריאנוס לעבדיו: הושיבוהו על כיסא של זהב, וטלו הסלסלה מידי והריקוה ומלאוה דינרי זהב.
- אמרו לו עבדיו: וכל כך אתה מכבד לאותו זקן? אמר להם: בוראו מכבדו – ואני לא אכבדו?

דיון כיתתי

1. מדוע היה המלך אנדריאנוס מלא פליאה ממעשיו של הזקן בן המאה ומילא את כליו דינרי זהב?
2. **פיתוח בר קיימא** – חשיבה עתידית לגבי משאבי טבע (מים, קרקע, אוויר). כיצד קשור המדרש למושג "**פיתוח בר קיימא**"?